

**T.C.**  
**ANKARA**  
**BÖLGE DARE MAHKEMESİ**  
**12. DARE DAVA Dairesi**

**ESAS NO** : 2022/628

**KARAR NO** : 2022/744

**ST NAF BA VURUSUNDA**

**BULUNAN (DAVALI)** : M LL E T M BAKANLI I

**VEK L** : AV. DUYGU NANÇ ATA  
(E - Tebligat Adresi)

**KAR I TARAF (DAVACI)** : ... TEMS LEN E T M SEN : AV.

**VEK L** BED A BORAN BULUT  
(E - Tebligat Adresi)

**STEM N ÖZET** : Erzincan İli, Merkez İlçesi, ... Lisesi'nde öğretmen olarak görev yapmakta iken 29.10.2016 tarih ve 29872 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca kamu görevinden çıkarılan davacı tarafından, kamu görevinden çıkarılmasına neden olan soru turma dosyasındaki bilgi ve belgelerin bir örneğinin tarafına verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 07.12.2021 tarih ve E:73860670-622.03-38486330 sayılı idari eylemin iptali istemiyle açılan davada; uyuşmazlıkta, davacı tarafından yapılan başvuru, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'nun 04.08.2016 tarihli ve 2016/1 sayılı ilke kararı uyarınca reddedilmiş ise de, bahse konu ilke kararının 4982 sayılı Yasa kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, UYAP Kayıtları incelendiğinde, davacı hakkında "Terör Örgütü Propagandası Yapmak" suçundan dolayı Erzincan A. Ceza Mahkemesi nezdinde yapılan yargılama sonucunda anılan Mahkemenin 16.03.2017 tarih ve E:2017/28, K:2017/52 sayılı kararı ile davacının beraatine karar verildiği, anılan karara karşı yapılan istinaf başvurusunun esasen reddedildiği ve kararın kesinleştiği, bahse konu kamu davasında davacı hakkında devam eden adli bir soru turma ya da kovuşturma bulunmadığı, öte yandan davalı Millî Eylem Bakanlığı'nca, davacı hakkında devam eden idari bir soru turma bulunduğu ilkin herhangi bir bilgi ve belgenin dosyaya sunulmadığı, buna göre, çalıştığı hayatına ve mesleki onuruna ilişkin olan ve hak arama hürriyetine esas teşkil edebilecek nitelikte bulunan bilgi ve belgelerin idarece 4982 sayılı Kanun uyarınca (istisna kapsamında bir takım bilgi ve belgeler bulunması halinde bunun ayrıca değerlendirilmesi suretiyle) davacının bilgisine sunulması gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığından davacının başvurusunun reddine ilişkin idari eylemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu idari eylemin iptaline ilişkin olarak Ankara 4. Daire Mahkemesince verilen 09/03/2022 gün ve E:2021/2526, K:2022/493 sayılı kararın hukuka aykırılığı ileri sürülerek kaldırılması istenilmektedir.

**SAVUNMANIN ÖZETİ** : Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek istinaf isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

**TÜRK MİLLET ADINA**

Hüküm veren Ankara Bölge Daire Mahkemesi 12. Daire Dava Dairesince 2577 sayılı Yasanın de i ik 45. maddesi uyarınca dava dosyası incelenerek i in gere i görü üldü:

Davalı dairesi, Danıştay 10. Dairesinin 01/06/2021 tarih E:2016/16011 K:2021/2939 sayılı kararıyla, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun dava konusu 04/08/2016 tarih ve 2016/1 sayılı ilke kararında; "1-Ola anüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamelerinin eki

**T.C.**  
**ANKARA**  
**BÖLGE DARE MAHKEMESİ**  
**12. DAR DAVA DA RES**

**ESAS NO** : 2022/628

**KARAR NO** : 2022/744

listelerde sayılarak kamu görevinden çıkartılan kişiler ile kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin bilgi ve belgeler hakkındaki bilgi edinme başvurularının 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 16 nci, 19 uncu ve 20 nci maddeleri uyarınca bilgi edinme hakkı kapsamı dışında değerlendirilmesi ve konu ile ilgili uygulamanın bu doğrultuda yapılması gerektiği, 2- Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu amaçla oluşturulan yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen ve bu nedenlerle haklarında idari veya adli soruşturma başlatılan, açığa alınan ve/veya 667 sayılı Kanunun Hükmünde Kararnamenin 3 ve 4. maddeleri uyarınca kamu görevinden çıkartılan kişilerle ilgili bu iddialar ile bu kapsamda yürütülen adli ve idari soruşturmalara ilişkin bilgi ve belgelerin 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca talep edilmesi durumunda başvuruların mezkur Kanunun 19 uncu ve 20 nci maddeleri uyarınca bilgi edinme hakkı kapsamı dışında değerlendirilerek bu doğrultuda uygulamaya gidilmesi gerektiği," belirtilmiştir.

Bilindiği üzere Fethullahçı Terör Örgütü'nün 15/07/2016 tarihinde gerçekleştirilen silahlı darbe teşebbüsü sonrasında 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde olağanüstü hal ilan edilmiş, adı geçen terör örgütüne üye olan şahısların belirlenmesi amacıyla geniş kapsamlı idari ve adli soruşturmalar açılmış, örgüt üyeliği belirlenen kamu görevlileri çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerin eki listelerde sayılarak kamu görevinden çıkarılmıştır.

Bu durumda, Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulunun 4982 sayılı Yasa ile verilen yetki dahilinde ve aynı Yasanın 16, 19 ve 20. maddeleri uyarınca aldığı 04/08/2016 tarihli ilke kararında ve davacının hakkındaki ihraç kararının dayanağı olan tüm bilgi ve belge hakkında bilgilendirilme ve söz konusu belgeleri inceleyerek birer örneklerini alma talebiyle yaptığı 11/10/2016 tarihli başvurusunun 17/10/2016 tarihli iddiala reddinde hukuka aykırılık görülmemiştir." gerekçesiyle anılan kısım için davanın reddine hükmedildiği, derece tesis edilen iddiaların bu kapsamda anılan ilke kararı ve yargı içtihatlarına uygun olarak tesis edildiği ileri sürülmekte ise de;

Anayasa Mahkemesinin 03.06.2020 tarih ve 2017/32004 başvuru numaralı Bünyamin Uçar kararında;

"...37. Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca herkes iddia, savunma ve adil yargılanma hakkına sahiptir. Anayasa'nın anılan maddesinde adil yargılanma hakkından ayrı olarak iddia ve savunma hakkına birlikte yer verilmesi, taraflara iddia ve savunmalarını mahkeme önünde dile getirme fırsatı tanınması gerektiği anlamını da içermektedir (Mehmet Fidan, B. No: 2014/14673, 20/9/2017, § 37).

38. Adil yargılanma hakkının unsurlarından biri de silahların eşitliği ilkesidir. Silahların eşitliği ilkesi davanın taraflarının usule ilişkin haklar bakımından aynı koşullara tabi tutulması ve taraflardan birinin diğerine göre daha zayıf bir duruma düşürülmesiz iddia ve savunmalarını makul bir şekilde mahkeme önünde dile getirme fırsatına sahip olması anlamına gelir. Ceza davalarının yanı sıra medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklarda ilişkin hukuk davalarında ve idari davalarda da bu ilkeye uyulması gerekir (Mustafa Tuğrul, B. No: 2013/657, 28/11/2014, § 32).

39. Çelişmeli yargılama ilkesi, silahların eşitliği ilkesi ile yakından ilişkili olup bu iki ilke birbirini tamamlar niteliktedir. Zira çelişmeli yargılama ilkesinin ihlal edilmesi durumunda davasını savunabilmesi açısından taraflar arasındaki denge bozulacaktır. Çelişmeli yargılamanın medeni haklara ilişkin davalarda da kabul ediliyor olması, medeni bir hakka ilişkin yargılamada tarafların duruma hazır bulunması da dâhil olmak üzere yargılamanın

**T.C.**  
**ANKARA**  
**BÖLGE DARE MAHKEMESİ**  
**12. DARE DAVA DARESİ**

**ESAS NO** : 2022/628

**KARAR NO** : 2022/744

bütününe aktif olarak katılmalarını gerektirir (Tahir Gökatalay, B. No: 2013/1780, 20/3/2014, § 25).

40. Derece mahkemeleri nezdindeki yargılamalarda izlenen delil kuralları ve bunların yorumlanması kural olarak belirtilen hususların da erlendirilmesi açısından daha elveri li konumda olan söz konusu mahkemelere aittir. Bununla birlikte delillerin incelenme ve de erlendirilme yönteminin açık bir hakkaniyetsizlik veya keyfilik ihtiva etmesi ya da bu de erlendirmelerin silahların e itli i ve çeli meli yargılama ilkeleri gözetilerek yapılmaması durumunda adil yargılanma hakkının gereklerine uygun bir delil de erlendirilmesinden söz edilemez ( Smail Edi , B. No: 2012/354, 31/12/2014, § 34).

41. Öte yandan adil yargılanma hakkının güvencelerinden olan çeli meli yargılama ve silahların e itli i ilkeleri mutlak de ildir. Bazı durumlarda birtakım zorunluluklar veya daha üstün de erdeki bir kamusal yarar gözetilerek bu ilkelerin gereklerinin belli ölçüde yumu atılması ve bunlara aykırı tedbirler alınması mümkündür. Dolayısıyla çeli meli yargılama ve silahların e itli i ilkelerine aykırı i lemlerin yapılması tek ba ına adil yargılanma hakkının ihlal edilmesi sonucunu do urmaz. Sözü edilen ilkelere aykırı i lemlerin adil yargılanma hakkını ihlal etti inden söz edilebilmesi için bu aykırılı ın bir bütün olarak bakıldı ında yargılamanın hakkaniyetini zedelemi olması gerekir (Hacı Karabulut, B. No: 2017/14871, 9/10/2019, § 32).

42. Çeli meli yargılama ve silahların e itli i ilkelerine aykırılı ın yargılamanın hakkaniyetini zedeleyip zedeledi mi de erlendirilirken yargılamanın bütününe bakılması gerekmektedir. Bu çerçevede çeli meli yargılama ve silahların e itli i ilkelerine aykırılı ın sonuçlarının yargılamanın ilerleyen safhalarında giderildi i veya en azından giderilme imkânının bulundu u hâllerde söz konusu aykırılı ın bir bütün olarak yargılamanın hakkaniyetinin zedeledi i sonucuna ula ılamayacak ve bu durumda adil yargılanma hakkının ihlal edildi inden söz edilemeyecektir (Hacı Karabulut, § 33).

43. Ba vuru konusu olayda ba vurucu, sözle meli subaylık ve muvazzaf astsubay temini sınavlarında ba arılı olmasına ra men güvenlik soru turmasının olumsuz oldu u gerekçesiyle i lemlerinin sonlandırılmasına ili kin i lemlerin iptali talebiyle dava açmı tır. Ba ka bir deyi le dava konusu i lemin temelinde güvenlik soru turmasının içeri i yer almaktadır. Ba vurucunun güvenlik soru turmasına ili kin savunmalarını yapabilmek ve iddialarını ileri sürebilmek açısından güvenlik soru turmasının içeri inden haberdar olması büyük önem ta ımaktadır. Aksi durumda ba vurucunun darelerin güvenlik soru turmasının içeri ine dayanarak tesis ettikleri i lem ve dosya içeri indeki savunmaları kar ısında zayıf ve dezavantajlı bir konuma dü ece i açıktır.

44. Ba vurucu, dava dilekçesinde darelerin savunmasına kar ı sundu u cevap dilekçesinde ve davanın reddi üzerine istinaf istemli dilekçesinde güvenlik soru turması içeri inden haberdar olmadığını vurgulamı tır. Ba vurucunun çeli meli yargılama ve silahların e itli i ilkelerine aykırı bir uygulamaya maruz kaldı ı açıktır. Ancak bu aykırılı ın adil yargılanma hakkı bakımından bir ihlale yol açtı ının söylenebilmesi için bir bütün olarak yargılamanın hakkaniyetini zedeleyip zedeledi mi de erlendirilmelidir.

45. Somut olayda Mahkemece davalı darelerden i lemlere esas alınan bilgi ve belgelerin gönderilmesinin talep edilmesine karar verilmesi üzerine ba vurucu hakkında gizli ibareli bilgi ve belgeler dareler tarafından dava dosyasına sunulmu tur. Mahkeme de gizli ibareli olarak sunulan belgeleri esas almak suretiyle davanın reddine karar vermi tir. Dava dosyalarının Ulusal Yargı A ı Bili im Sistemi üzerinden incelenmesi sonucunda davalı dareler tarafından dava dosyasına sunulan gizli ibareli belgelerin ba vurucuya bildirildi ine

**T.C.**  
**ANKARA**  
**BÖLGE DARE MAHKEMESİ**  
**12. DARE DAVA DARESİ**

**ESAS NO** : 2022/628

**KARAR NO** : 2022/744

veya incelettilme imkânı verildi ine dair herhangi bilgi ya da belgeye rastlanmamı tır. Mahkeme tarafından gizli ibareli bilgi ve belgelerin ba ka ahıs ve makamların özel bilgileri ile ref, haysiyet ve güvenli inin korunması veya idarenin soru turma metotlarının gizli tutulması ya da benzeri haklı görülebilecek hususlar nedeniyle ba vurucuya verilmedi ini gösterecek hiçbir argümanın ortaya konulmadı ı de erlendirilmi tir. Ayrıca anılan belgelerin ba vurucunun incelemesine açılmayaca ına ili kin herhangi bir karar alınmadı ı ve bu belgelerden ba vurucunun haberdar edilmedi i tespit edilmi tir. Belirtilen nedenlerle davalı darelere tarafından sunulan ve mahkeme kararlarında hükme esas alınan gizli ibareli belgelere kar ı ba vurucuya savunma yapma imkânı verilmemesi nedeniyle ba vurucunun silahların e itli i ve çeli meli yargılama ilkelerinin ihlal edildi i sonucuna ula ılmı tır..."

gereğesiyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan silahların e itli i ve çeli meli yargılama ilkelerinin ihlal edildi ine karar verilmi tir.

Buna göre, davalı idarece belirtilen ilke kararı ile Danı tay kararının Anayasa ve 4982 sayılı Kanun kapsamında de erlendirilmesi ve yorumlanması gerekti i, çalı ma hayatına ve mesleki onuruna ili kin olan ve hak arama hürriyetine esas te kil edebilecek nitelikte bulunan bilgi ve belgelerin idarece 4982 sayılı Kanun uyarınca (istisna kapsamında bir takım bilgi ve belgeler bulunması halinde bunun ayrıca de erlendirilmesi suretiyle) davacının bilgisine sunulması gerekti i sonuç ve kanaatine varıldı ından bu yöndeki dare Mahkemesi kararında yasal isabetsizlik görülmemi tir.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 4. dare Mahkemesince verilen 09/03/2022 gün ve E:2021/2526, K:2022/493 sayılı karar usul ve hukuka uygun olup kaldırılmasını gerektiren bir neden bulunmadı ından, davalı idarenin istinaf ba vurusunun **REDD NE**, a a ıda dökümü yapılan istinaf safhasındaki yargılama giderlerinin ba vuruda bulunan üzerinde bırakılmasına, posta gideri avansından artan miktarın istinaf isteminde bulunana iadesine, 2577 sayılı Yasanın 45/6. maddesi uyarınca kesin olarak 11/05/2022 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan  
KALENDER TÜREO LU  
32730

Üye  
ARZU BOZKURT EN  
37820

Üye  
DR.O UZ ÜSTÜNEL  
218733

**Yargılama Giderleri** :

Posta Gideri : 19,50 TL

TOPLAM : 19,50 TL